

โรคเรา

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๙
ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “โรคกรรมหรือเปล่า หนูชักท้อแล้ว”

กราบนมัสการหลวงพ่อกี่เคารพคะ หนูขออนุญาตถาม ป่วยเป็นหลายโรคมาก แต่หนักที่สุดคือปวดหลัง ผ่าตัดมาแล้วถึง ๒ ครั้งก็กลับแย่ลงไปยิ่งกว่าเดิม บางครั้งอยู่ดีๆ เหมือนมีคนมากระตุก จนหนูยืนและเดินไม่ได้เลย บางครั้งพอบ่อยมาก หนูก็เริ่มท้อแล้ว หนูก็ภาวนาอยู่เป็นประจำ แต่ก็มีบางทีรู้สึกเวลาป่วยแล้วไม่อยากทำอะไรเลย ขอหลวงพ่อบอติดตามหนูด้วยว่า หนูควรจะทำปฏิบัติอย่างไร และต้องเร่งภาวนาให้มากกว่านี้หรือเปล่านะ บางครั้งเป็นบ่อยมาก เดินไม่ได้เลย กราบนมัสการคะ

ตอบ : นี่พูดถึงว่าเรื่องโรคใจ ถ้าพูดถึงโรค เวลาโรค มันก็มาในบาลีอีกแหละ เพราะว่าส่วนใหญ่แล้วเราประพฤติปฏิบัติกับครูบาอาจารย์มา พระสมัยเป็นพรรคเป็นพวกกันเขาเป็น ๙ ประโยคจากวัดบวรฯ เขาพยายามจะชวนเราให้ไปศึกษาก่อน แต่เราไม่ เราอยากจะทำประพฤติปฏิบัติโดยตรง เราอยากจะเป็นกรรมฐาน

เขาจะขอร่องนะ มีพระขอร่อง เพราะว่าเวลาพระเจ้าคุยกับเรา เขาเห็นปฏิภาณของเรา เขาเห็นปัญญาของเรา เขาก็จะชวนเราให้ไปเรียนให้จบ ๙ ประโยค แต่เราไม่ยอม เราหนีออกมา เราไม่ยอม เราจะประพฤติปฏิบัติ

ทีนี้เวลาปฏิบัติขึ้นมาแล้วเราก็เข้าใจว่า โรคนี้จะบอกด้วยความรู้สึกของตน เขาบอกว่าอย่าเชื่อ อย่าเชื่ออารมณ์ความรู้สึก ให้เชื่อเหตุเชื่อผล ทีนี้เวลาเชื่อเหตุเชื่อผล เราจะคุยกัน เราต้องคุยกันด้วยเหตุผล

ฉะนั้น เวลาเราประพฤติปฏิบัติแล้ว เราก็มาค้นคว้าด้วยตัวเราเอง เราค้นคว้าในพระไตรปิฎก เราค้นคว้าด้วยตัวเราเอง ฉะนั้น ค้นคว้าด้วยตัวเราเอง เพราะอะไร เพราะเราจะสื่อสารกับโลก เราจะสื่อสารกับมนุษย์ เราก็ต้องสื่อสารกันโดยทางวิชาการ โดยทางวิชาการบีบ ทีนี้เราจะบอกว่าโรคกรรมๆ เราก็ศึกษา

เวลาเราพูด เราจะบอกว่า เราค้นคว้าด้วยตัวเราเองในพระไตรปิฎก ในพระไตรปิฎก ตู พระไตรปิฎก แต่พอสุดท้าย พอเรามีการโต้แย้งกันเรื่องพระไตรปิฎก เขาก็โต้แย้งกันเองว่าใน

พระไตรปิฎกเชื่อถือไม่ได้ ทางนักวิชาการเขาโต้แย้งกันเองว่าเชื่อถือไม่ได้ เชื่อถือไม่ได้เพราะอะไร เชื่อถือไม่ได้เพราะว่าพระไตรปิฎกของประเทศไทยมันยังรวบรวมโดยไม่สมบูรณ์ มันรวบรวมมันไม่สมบูรณ์ไง ภาษาบาลีเขาไปเก็บมาไง

เวลาเราเสียดู เลียดูหลายครั้งเข้า พอหลายครั้งเข้า เขาพยายามจะเก็บรวบรวมมาให้ได้ครบ ๔๕ เล่ม ได้ครบในพระไตรปิฎก แล้วมาครบสมบูรณ์ในสมัย ร.๕ แล้ว ร.๕ ท่านรวบรวมเสร็จแล้ว ท่านพิมพ์แปลเป็นภาษาไทย พิมพ์ครั้งแรกที่แจกไปทั่วโลกโดยพระปิยมหาราช แล้วทางวิชาการเขาพูดกันเอง เขาบอกว่า เวลารวบรวมมามันเป็นงานใหญ่ พองานใหญ่ มันก็เป็นคณะทำงาน พอคณะทำงาน มันก็เป็นผู้ที่แปลบาลีเป็นภาษาไทย

ที่นี้พอแปลบาลีเป็นภาษาไทย มันเป็นคนะใช้ใหม่ เป็นคำคำเดียวกัน อย่างเช่นคำว่า “เรา” ภาษาบาลีจะเป็นตัวอะไรก็แล้วแต่ แปลว่าเรา แต่บางคนแปลว่าท่าน แปลว่าคุณ อย่างนี้ คำคำเดียวกันนี่แหละ ในพระไตรปิฎกที่แปลเป็นภาษาไทย คำบาลีเป็นคำเดียวกัน แต่แปลเป็น ๓-๔ ส่วน อยู่ในบาลีนั่นแหละ เขาถึงบอกว่ามันยังไม่สมบูรณ์ มันต้องมาขัดเกลา มันต้องมีคณะกรรมการมาดูแลมาแก้ไขในพระไตรปิฎก

เวลาเราอ้างกัน เราก็อ้างพระไตรปิฎกนะ แต่เรามาฟังพวกนักวิชาการ นักวิชาการเขาแบบว่ามาทบทวนพระไตรปิฎกของพวกเรากันเองว่าอะไรเชื่อถือได้ อะไรเชื่อถือไม่ได้ อะไรจริง อะไรยังไม่จริง ทางเขายังลงใจกันไม่ได้เลย

ฉะนั้น เวลาเราบอกว่า เวลาเราศึกษา เราศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง พอค้นคว้าด้วยตัวเอง เราไม่ได้บาลี เราก็ดูภาษาไทยนี่แหละ พอดูภาษาไทย เราก็มาเจอธรรมข้อนี้เหมือนกัน ใ้คำว่า “เวลาเราพูด” เราจะพูดโดยสิ่งที่เราเคยผ่านสายตา คือเราเคยศึกษามาในพระไตรปิฎก แต่พอศึกษาในพระไตรปิฎกแล้ว เราก็ใช้ปัญญาของเราใคร่ครวญ มันมีเหตุมีผล มันเชื่อถือได้

พอมันเชื่อถือได้ พูดถึงโลก เรามาเทศน์บ่อย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าเรื่องโรคเกิดได้ ๓ อย่าง อย่างหนึ่งโดยความซาะคร่ำคร่า โดยปกติของมนุษย์ มนุษย์เราซาะคร่ำคร่า มันจะเจ็บไข้ได้ป่วยเป็นเรื่องธรรมดา นี่เป็นความจริงอันหนึ่ง กับมนุษย์จะป่วยได้ที่ว่าหาเหตุหาผลไม่ได้ ถ้าหาเหตุหาผลไม่ได้ มันเป็นเรื่องโรคกรรม แล้วอีกอย่างหนึ่ง มนุษย์ที่มันไม่ใช่ซาะคร่ำคร่า แล้วไม่ใช่กรรมด้วย แต่เป็นเพราะอุปาทานของเอ็ง ป่วยเพราะอุปาทาน คิดจนเป็น วิตก วิจารณ์จนเป็น

ป่วยนี้ บาลีแปล ที่เราศึกษามา โรค บอกว่า ป่วยเกิดได้ ๓ ช่องทาง ช่องทางหนึ่งคือโรคที่ซาะคร่ำคร่าคือมันป่วยจริงๆ สองคืออุปาทานของเอ็งนะ เอ็งคิดจนเป็น เอ็งคิดแล้วคิดเล่าตอกย้ำจนเอ็งเป็นหมดนะ แล้วสามคือโรคของกรรม โรคของกรรม คนเรามีเวรมีกรรมกันมา ถึงเวลากรรมมันให้ผลขึ้นมา นี่โรคกรรม ฉะนั้น นี่เป็นโรคของกรรม โรคเกิดได้ ๓ อย่าง

ที่นี้เราค้นคว้ามา เราศึกษามาด้วยตัวเองในพระไตรปิฎก ในบาลี เราก็เชื่อของเรา แล้วเราเชื่อของเราแล้ว เราใช้ปัญญาของเราใคร่ครวญแล้ว เพราะเราค้นคว้ามา มันมีที่มา มีที่มาคือมันมาจากบาลี แล้วเราก็ใช้ปัญญาของเราใคร่ครวญด้วยว่ามันจริงไหม เราเห็นว่ามันจริง พอมันจริงขึ้นมา เราก็มาพูด

เราจะพูดว่า สิ่งที่เราพูด เราไม่ได้พูดด้วยตัวของเราเอง ไม่ได้พูดด้วยความเห็นของเราเอง เราพูดมา เราค้นคว้ามาจากบาลีไง ฉะนั้นบอกว่ โรคมันเกิดได้ ๓ ช่องทาง ช่องทางหนึ่งคือโรคที่เจ็บไข้ได้ป่วยเป็นธรรมดา โรคคือโรคอุปาทาน อีกโรคคือโรคกรรม

ฉะนั้น เวลาคำถามถามว่า โรคที่เขาเป็นนี้เป็นโรคกรรมหรือเปล่า

เราจะตอบว่า เป็นโรคของเรา มันจะกรรม มันจะเป็นอุปาทาน หรือมันจะเป็นโรคชราคร่ำคร่า มันก็เกิดที่ตัวเรา เห็นไหม เราป่วยหรือเปล่า ป่วย ถ้าเราป่วยก็โรคของเรา มันก็เป็นโรคของเรา เป็นโรคของใครล่ะ แต่เนี่ยมันอ่อนแอเองไง พออ่อนแอเองขึ้นมา

เพราะเรามีลูกศิษย์ที่นี้เนาะ เวลาโยมที่มาภาวนาด้วยกัน บางคนเขาเป็นโรคมะเร็ง เป็นแล้วหายไป ๓ วัน ๔ วันนะ ที่มาภาวนากันอยู่ที่นี่ คนอื่นเขาก็เป็น เป็นแล้วเขารักษาจนหาย พอหายแล้ว โรคมะเร็ง ถ้าดูแลรักษาไม่ดีมันก็เป็นซ้ำ พอเป็นซ้ำ เขาก็ดูแลรักษาของเขา รักษาของเขา ดูแลของเขา แล้วเขาก็เป็นซ้ำ เป็นซ้ำแล้วเขาก็ดูแลของเขา เขาก็รักษาของเขา เขาก็เป็นซ้ำ เป็นซ้ำถึง ๓ วัน ๔ วันนะ แล้วเขาก็มาเอากำลังใจ มาภาวนาที่นี้ เราจะบอกว่า คนที่เขาเป็นอย่างนี้เป็นโรคกรรมหรือเปล่า

เวลาเขามา เขาก็มาหาเรา เหมือนโยมผู้ถาม เขามาหาเราเนาะ “หลวงพ่อ ไม่รักษาแล้วแหละ ไม่ไหว มันไม่ไหว มันทุกข์มาก”

เราบอกว่า ถ้ายังมีโอกาสอยู่ เอ็งทำไมไม่รักษาล่ะ ถ้ามันยังมีโอกาสอยู่ เอ็งก็ไปรักษาสิ มันเป็นโอกาสไง โอกาสนี้ โลกเขาเรียกร้องกัน เขาแสวงหากัน แล้วถ้าเวลาเอ็งรักษามาแล้วมันทุกข์นะ ให้คีโมมันทุกข์มาก แล้วรักษามาแล้วรอบหนึ่ง พอรอบสองเขาก็ไป พอรอบสามเขามาหาเรา “หลวงพ่อ พอแล้ว” ทิ้งเลย

แต่เราบอกเขา เราบอกเขาว่า ถ้ายังมีโอกาสอยู่ เอ็งควรไปรักษา ถ้าไม่รักษาแล้ว ถ้ามันหนักกว่านี้ไป เอ็งจะทุกข์กว่านี้ไง ถ้ารักษาแล้วมันก็เท่ากับบรรเทาไว้บ้าง ถ้ามันทุกข์มันก็ช่วยกันดูแล ช่วยกันประคองกันไป เขาก็ไปรักษา นี่ไง เราจะบอกว่า เขาเป็น ๓ วัน ๔ วัน มันก็เป็นไปได้

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเขาบอก ที่เราพูดนี้เราจะพูดให้เขามีกำลังใจเท่านั้นเนาะ มันเป็นโรค เขาบอกจะเป็นโรคกรรม

จะโรคกรรม โรคอะไร โรคกรรมก็บอกว่า ใ้อโฮ! นี่มันมาแต่อดีต แล้วปัจจุบันนี้เป็นคนดี แล้วนี่โรคกรรม จะเป็นโรคกรรมก็ทำให้เราน้อยใจ ถ้าจะเป็นโรคอะไรก็แล้วแต่ เราก็แบบว่าตัดทอนกำลังใจตัวเองทั้งนั้นนะ

แต่ถ้าบอกว่า เราจะเป็นอะไรก็แล้วแต่ มันเป็นเวรเป็นกรรมของเรา เราจะดูแลรักษาตัวเรา เราจะสู้ของเรา ถ้าจิตใจมันเข้มแข็งขึ้นมาละ ดูสิ เวลาทางโลกตอนนี้เขาพยายามจะแบบว่า เป็นผู้ที่ให้แนวทาง ให้กำลังใจกันนะ ทางโลก เขาเป็นแรงบันดาลใจๆ เขามีของเขาละ บางคนพิการนะ ดูว่าเขาเป็นคนพิการ แต่เวลาเขาดำรงชีวิต เขาเข้มแข็งกว่า เขาทำงานของเขาได้ผลประโยชน์มากกว่าไอ้คนสมบูรณ์ด้วย นี่มันเป็นแรงบันดาลใจไง ถ้ามันมีแรงบันดาลใจขึ้นมา ที่ว่าจะจะเป็นโรคกรรม หรือโรคชราภาพ หรือโรคสิ่งใดก็แล้วแต่ เรามีกำลังใจ อืม! ผู้ได้ทั้งนั้นนะ แล้วมันก็ต้องผ่านอันนี้ไป

เราจะบอกว่า เป็นโรคของเรา โรคเรา โรคเรา ไม่ใช่โรคเวรโรคกรรมอะไรทั้งสิ้น ใ้อเรื่องเวรเรื่องกรรมก็เรื่องกรรมนั้นนะ แต่ปัจจุบันมันเกิดกับเรา ปัจจุบันนี้มันเจ็บไข้ได้ป่วย ถ้าเจ็บไข้ได้ป่วย เราก็สู้ของเราไป ทีนี้พอสู้ของเราไป เขาบอกว่าเขาผ่าตัด เขาเป็นโรคมาหลายโรคมากหนักที่สุดคือโรคปวดหลัง ผ่าตัดมาแล้ว ๒ ครั้ง แล้วครั้งสุดท้ายมันยิ่งแย่งลงไปกว่าเดิม อยู่ดีๆ เหมือนมีคนมากระตุก

ใ้อเรื่องกรณีอย่างนี้ เรื่องเส้นประสาท เรื่องต่างๆ มันมีทั้งนั้นนะ ฉะนั้น เวลาทางการแพทย์ ถ้าทางการแพทย์ที่ดีเขาจะเป็นพ่อพระแม่พระ เป็นสิ่งที่ว่าโลกนี้สรรเสริญเชิดชูนะ แพทย์ที่เขามีจริยธรรม สังคมเขาเชิดชูมาก แพทย์ที่เป็นแพทย์พาณิชย์ ทุกคนก็คิดว่าเขาเห็นแก่ตัวของเขา เขาศึกษามาเพื่อประโยชน์กับสังคมนั้นแหละ แต่เขาตัดดวงผลประโยชน์ของเขา เขาก็รับรู้กันได้ เห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เขาเป็นแพทย์ เขาเป็นผู้ที่รักษา เขาเป็นผู้ดูแลเรา ฉะนั้น สิ่งที่เขาพูดถึงเรื่องประสาท เรื่องต่างๆ เขาบอกได้ เขาบอกได้ว่า ถ้าเราดำรงชีวิตอย่างไร เราทำตัวอย่างไร เราจะมีผลตอบสนองเป็นอย่างนั้น

นี่ก็เหมือนกัน เขาบอกว่า อยู่ดีๆ มันก็กระตุกขึ้นมา ยืนไม่ได้เลย อะไรไม่ได้เลย

เราก็ต้องดูแลรักษาทั้งนั้นนะ ถ้าเราดูแลรักษาของเรา ให้เรามีกำลังใจของเรา มันจะเป็นโรคกรรม มันก็ใช่ มันจะเป็นโรคชราภาพ มันก็ใช่ แต่เวลาอุปาทานของเรา กิเลสของเรามันอยากหาย มันไม่อยากจะให้เป็นหนักหนาสาหัสสาครรค์แบบนี้ มันอยากเป็นพอลมพัดเบาๆ แล้วก็ไป มันก็คิดของมันอย่างนั้นนะ ใ้อนี้เราจะบอกว่า โรคของเรา แล้วประสาเรามีการคาดหมาย คาดหวัง การคาดหมายคาดหวังก็คือค้นหา

คนใช้เวลาไปหาหมอ ทุกคนก็บอกว่า คำถามแรกเลย หายไหม คำถามแรกเลย ว่า รักษา
ยากไหม นี่ก็เหมือนกัน สิ่งต่างๆ เราต้องมีแรงบันดาลใจ แล้วสู้ของเรา ถ้าสู้ของเรา มันก็เป็น
ชีวิตหนึ่งเราเกิดมาเจอสภาพแบบนี้ แล้วเวลาคน เวลาจะรักษาขึ้นมา มันต้องมีค่าใช้จ่าย แล้ว
มันต้องมีแบบว่าครอบครัว ถ้าครอบครัว มันก็ไม่น่าจะเป็นอะไร แล้วก็มาเป็นอะไร ทำให้
ครอบครัวกระทบกระเทือนกันอีก โอ้ย! ร้อยแปดเลย เวรกรรมมาก

ฉะนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดไว้ในบาลีอีกที “ความไม่มีโรคเป็นลาภอัน
ประเสริฐ”

เขาอยากมีลาภมีเงินมีทองกันไง ใ้พวกเราแค่ไม่มีโรคไม่มีภัยนี้เป็นลาภอันประเสริฐ
แล้ว ถ้าเป็นลาภอันประเสริฐ เห็นไหม พระสืบลีเป็นผู้ที่มี พระอะไรที่ว่าไม่มีโรคเลย มันเป็นที่ทำ
มา พอทำมาขึ้นมา ในทางบาลีเขาบอกว่าทำอะไรมา เขาถึงว่าเวลาไปถวายยาสามัญประจำ
บ้านเพื่อจะไม่ให้เจ็บไข้ได้ป่วย ใครอยากมีรตมีราก็ถวายรองเท้าพระ เขาว่านะ เขาไปถือเคล็ด
กันไง ทางโลกนะ ใครอยากจะมีรตสวยๆ นะ ต้องซื้อรองเท้าประดับเพชรเลยนะ แล้วถวายพระ
เดียวจะได้รตเบนซ์ มันก็ไปคิดจินตนาการกัน เห็นไหม

อยากได้รตเบนซ์ก็ทำงานสิ พอมีเงิน เอ็งไปถอยรถก็ได้ ทำไมต้องไปซื้อรองเท้าสวยๆ ไป
ถวายพระ อยากไม่เจ็บไข้ได้ป่วยก็ซื้อยาไปถวายพระ นี่ก็เชื่อเรื่องโรคเวรโรคกรรมนี่ไง

โรคเวรโรคกรรมมันก็มี ใ้โรคเวรโรคกรรม สิ่งที่เขาถวายพระแล้วเขาไม่เป็น เขาทำด้วย
เจตนา แบบว่าเขาทำโดยต้นแบบ ใ้เราไปทำเลียนแบบเขา ใจเราไม่บริสุทธิ์ ความได้มามันไม่
เหมือนกันหรอก ถ้าไม่เหมือนกัน แต่เราก็อยากทำ สิ่งใดๆ ทำคุณงามความดีเป็นแบบอย่าง
ใครๆ ก็อยากจะทำความดี ดีทั้งนั้นนะ แต่ที่เราพูดถึงมันเป็นประเพณีวัฒนธรรม ประเพณี
วัฒนธรรมก็เป็นอย่างนั้นนะ นี่ก็เหมือนกัน เวลาภาวนาก็นั่งกันเป็นประเพณีวัฒนธรรม ถ้าเอา
จริงเอาจังมันก็ได้

นี่กลับมาเรื่องโรค เราจะบอกว่าโรคของเรามันชราคร่ำคร่าก็ได้ ดูสิ เวลาหลวงตาท่าน
พูดนะ เวลาท่านนั่งตลอดรุ่ง ถ้าวันไหนพอนั่งกำหนดพุทโธๆ จิตมันสงบได้นะ แล้วพอมัน
คลายมาก็กำหนดพุทโธต่อไปสงบ วันนั้นจิตมันลงได้ดี เข้าขึ้นมาลุกเดินได้เลย บอกเหมือนกับ
ไม่ได้นั่ง มันปลอดภัยไปหมด แต่ถ้าวันไหนนะ พุทโธแล้วมันไม่ลง โอ้โฮ! มันต้องสู้กันนะ ที่หนึ่ง
๗-๘ ชั่วโมง มันต้องสู้กัน แต่ก็ต้องลง เพราะท่านใจเด็ด

ฉะนั้น พอลงขึ้นมาแล้วมันก็คลาย มันก็ต้องสู้อีก พอสู้ เพราะ ๑๒ ชั่วโมง จิตที่ลง ๑๒
ชั่วโมงแล้วคลายออก ไม่มีหรอก จิตมันลงไปสักพักหนึ่ง ๒-๓ ชั่วโมงมันก็คลายออก ลงอีก มันก็
คลายออก คลายออกก็พิจารณาซ้ำเข้าไปอีก พอเข้าไปอีก ท่านบอกตอนเช้านะ ท่านไม่รู้ ท่าน

ลุกขึ้นเลย ล้มตึงเลย สูดทำแล้วมันเป็นเพราะอะไร เพราะว่าจิตมันลงยาก พอลงยาก ร่างกาย มันบอบช้ำ พอร่างกายมันบอบช้ำ เลือดลมมัน

ฉะนั้น ท่านบอกว่าถ้าวันไหนถ้ามันรุนแรงนะ ออกจากสมาธิแล้ว ท่านบอกว่าต้องเอา มือจับเท้า แล้วยืนออกไปวางไว้ก่อน ทั้งเท้าข้างขวา เท้าข้างซ้าย จับแล้วยืนออกไปวางไว้ก่อน แล้วนั่งเฉยๆ ให้เลือดลมมันเดินก่อน ต้องเลือดลมมันเดิน ทุกอย่างมันสมควรแล้ว ชยับปลายเท้า นิ้วเท้านี้ชยับ พอนิ้วเท้ามันชยับได้แสดงว่าเส้นประสาทมันรับรู้ พอเส้นประสาทรับรู้ทุกอย่างแล้วค่อยลุกขึ้นเดิน เห็นไหม มันแตกต่างกัน วันไหนที่มันลงดีนะ ลุกได้เลย ไปได้เลย

แล้วเราเองเป็นคนที่กระทำ เราเองเป็นคนภาวนา เรารู้ วันนี้ ใ้อโฮ! สบาย ลงได้ง่าย อะไรได้ง่าย เพราะเรารู้อย่างนี้ มันก็ปลอดภัยไปทั้งหมด วันไหนลำบากมาก แต่ลงได้ เวลาจะออกนี่ ค่อยๆ ยืดเท้าก่อน แล้วพยายามให้มันรู้สึกตัวก่อน แล้วค่อยชยับ นี่คนคนเดียว แต่เวลาทำมัน ยังหลายวิธีการเลย

ใ้อนี้ก็เหมือนกัน เจ็บใช้ได้ป่วย ทุกคนมันก็เจ็บใช้ได้ป่วยทั้งนั้นนะ เวลาเจ็บใช้ได้ป่วย แล้วเราก็รักษาตามที่หมอบอกหมอแนะนำ หมอแนะนำนะ ลูกศิษย์เยอะ ลูกศิษย์เวลาเป็นมาเนี่ย อย่างเช่นถ้าเป็นมะเร็งมา เราก็ถามเขาตรงๆ นั่นแหละ จะรักษาทางไหนล่ะ ให้รักษาเลย ถ้ารักษาทางแผนปัจจุบันก็ไปคีโม แต่ถ้าไม่ลงใจ จะรักษาทางแผนไทย แผนไทยก็ไปเลย แต่ตัดสินใจไปทางใดทางหนึ่ง อย่าจับปลาสองมือ แล้วไปแล้ว เขาไปศึกษาแล้วมีหมอที่ไว้ใจได้ เชื่อใจได้ค่อยทำ ถ้าไว้ใจไม่ได้เชื่อใจไม่ได้ เราก็อย่าไปยุ่งกับเขา นี่พูดถึงว่าเวลารักษา

นี่บอกว่าโรคกรรม แต่ถ้าบอกว่าโรคกรรมๆ นะ แล้วโรคกรรมๆ เราก็ยกให้แต่อดีตไปเลย คือพยายามจะผลักดันไปให้ไกลๆ ความรับผิดชอบของเรา เราไม่รับผิดชอบอะไรของเราเลย แต่ถ้าเราบอกว่า ก็โรคของเรานี้แหละ โรคกรรมก็จิตดวงนี้เป็นคนทำไว้ ถ้าเราซrakคร่ำคร่า ซrakคร่ำคร่าก็ร่างกายนี้มันซrakคร่ำคร่า ถ้าอุปาทาน อุปาทานมันก็จิตของเรามันคิดเอง

โรคของเรา เราก็ต้องแก้ไขตัวเราเอง ถ้ามาแก้ไขตัวเราเอง ปัจจุบันตั้ง สันติปฏิญญา ก็ต้องแก้กันที่นี้ ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามานาน้อยแค่นั้นก็มาปลดกิเลสที่ใจเราทั้งนั้นนะ สูดทำแล้วก็มาลงที่ใจของเราทั้งนั้นนะ ฉะนั้น ถ้าลงที่ใจแล้ว มันจะทุกข์มันจะยาก ถ้ามันเป็นเรื่องเดิน มันเป็นเรื่องตก จนยืนไม่ได้

ยืนไม่ได้ก็ยืนไม่ได้ ยืนไม่ได้ พยายามนั่งผ่อนคลาย แล้วถ้าต้องพยายามดำรงชีวิตปกติ มันจะดีขึ้น ถ้าพอเจ็บใช้ได้ป่วยแล้วเราก็อ่อนแอลงไปเรื่อยๆ อ่อนแอไปเรื่อยๆ แล้วมันก็จะนอนติดเตียงเลย แต่ถ้าเราพยายามใช้ชีวิตปกติของเรา เราฝันของเรา เราดูแลของเรา มันทนได้ มันต้องทำได้ มันอยู่ที่หัวใจนี้มันสู้ไม่สู้เท่านั้นนะ

ฉะนั้น เขาบอกว่า “หนูก็ภาวนาอยู่เป็นประจำ แต่มีบางครั้งรู้สึกเวลาป่วยแล้วไม่
อยากทำอะไรเลย ขอเมตตาหลวงพ่อด้วย”

ถ้าป่วยแล้ว ป่วยนี้ เวลาป่วยแล้ว ใจสิ่งที่ว่าเจ็บไข้ได้ป่วยมันจะเป็นครูเราอย่างดีเลย
เห็นไหม เวลาคนภาวนาแล้วอยากจะมีใจพียง ว่าเราจะตีใจพียงให้แตกอย่างไร เวลาเจ็บไข้ได้
ป่วยก็เอาเรื่องนี้แหละมาเป็นใจพียงเลย จะเกิดอีกไหม เกิดมันก็เจ็บซ้ำน้ำใจอย่างนี้ เกิดมันก็
ทุกข์ยากอย่างนี้ จะเกิดซ้ำเกิดซากอย่างนี้ ถ้าจะไม่เกิดอีก ไม่เกิดจะทำอย่างไร ไม่เกิดก็ต้องสู้
มัน เจ็บครั้งนี้ขอให้ป็นครั้งสุดท้าย

เวลาเรามีปัญหาทางโลกใจ เขาบอก ขอให้ครั้งนี้เป็นครั้งสุดท้ายนะ อย่าให้มีอีก มันก็
ต้องเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แต่ของเรา ถ้าเราพิจารณาของเรา ขอให้ครั้งนี้เป็นครั้งสุดท้าย
พิจารณาของเราจนกว่าจะสิ้นกิเลสเลย ถ้าสิ้นกิเลสก็ไม่กลับมาเกิดอีก ไม่ต้องมาทุกข์มายากอ
อย่างนี้อีก แต่ถ้ามันกลับมาเกิด “กลับมาเกิดมันจะมีเกิดจริงๆ อีกหรือ หลวงพ่อเชื่ออย่างนี้หรือ”

ความเชื่อมั่นเป็นเรื่องความเชื่อ แต่ความจริงนะ ความจริงใครจะปฏิเสธอย่างไรก็
ปฏิเสธไปเถอะ ความจริงก็คือความจริงวันยังค่ำ ในเมื่อมันยังมีความรู้สึกอยู่ ยังทำลาย
ความรู้สึกอยู่ ทำลายภวาสวะไม่ได้ ทำลายธาตุรู้ไม่ได้ ของมีอยู่ มันจะไปไหน ของมันมีอยู่ มัน
ต้องมี แต่มันจะมีสถานะใดก็แล้วแต่นั้นนะ

แต่ถ้าเราทำได้ ทำลายภวาสวะ ทำลายภพหมดเลย ทำลายความรู้สึกหมดเลย มันไม่มี
ถ้ามันไม่มี มันจะเอาอะไรไปเกิด ก็กูไม่มีนะ เราไม่ได้เป็นหนี้ ใครจะมาทวงหนี้ เราไม่ได้เป็นหนี้
ใคร

ไฉนนี้เป็นหนี้เขาทั้งบ้านทั้งเมือง ไม่ต้องทวงหรอก เขาขึ้นป้ายประกาศนู่นนะ บุคคล
ล้มละลายนั่นนะ อย่าให้เข้าบ้านนะไฉ่ตัวนี้ แต่ถ้าเราไม่มีก็คือเราไม่มี

นี่พูดถึง เห็นไหม “เพราะหนูก็ภาวนาอยู่ รู้สึกว่าเจ็บไข้ได้ป่วยแล้วไม่อยากทำอะไรเลย”

เพราะว่าถ้าเราไม่เอา มันก็ไม่ได้ ถ้าเราเอา มันก็จะได้ ถ้าเราเอานะ จบ

ถาม : เรื่อง “เพราะเหตุนี้เองไข้ไหม”

นมัสการหลวงพ่อกะไรพ หลวงพ่อเคยสอนลูกว่าอย่าประมาท แล้วเปรียบเทียบให้ฟัง
ว่า เหมือนสวะที่ลอยมาเหนือน้ำ เวลานั้นขึ้น มันก็ขึ้นตาม เวลานั้นลง มันก็ลงตาม ถ้าวันไหนหนู
ทำสมาธิ รู้สึกเหมือนว่าหูดาสว่างอยู่พักหนึ่ง วันสองวัน แต่ถ้าไม่ได้ทำต่อก็ดูเหมือนว่าปิดหูปิด
ตาไว้เหมือนเดิม แต่ถ้าได้ฟังเทศน์สักหน่อยก็จะรู้สึกว่าความพรั่มัวที่ปกคลุมจิตใจถูกเปิดออก

บางครั้งคิดว่าบางอารมณ์ก็ดูเหมือนว่าเราเคยคิดว่าชนะไปแล้ว แล้วตั้งสติ ทำสมาธิ สู้ได้ในครั้งแรกที่มันมา แต่เมื่อมันกลับมาอีกครั้ง แล้วเราไม่ได้ทำสมาธิ ก็ดูเหมือนว่าความคิดอารมณ์นั้นมันมีความรุนแรงมากขึ้นกว่าเดิมอีก ตั้งสติขึ้นมาไม่ได้ แล้วมักจะคิดขึ้นมาตื้อๆ ว่าขออยู่กับตรงนี้สักระยะเวลาหน่อยก็ดีนะคะ นี่ใช่ไหมคะที่เป็นความประมาทที่หลวงพ่อกเคยเตือนไว้ นะคะ

มันดูเหมือนว่าการที่เราเปิดตาใจได้สว่างตลอดเวลานี้เป็นการที่ยากมากเลยเจ้าคะ ถึงอย่างไรครูบาอาจารย์และนักปฏิบัติคนอื่นก็พยายามทำแล้วจนสำเร็จถึงที่สุดใช่ไหมคะ กราบขอพระคุณ

ตอบ : ใช้นี้พูดถึงว่าความประมาทไป เขาบอกว่าหลวงพ่อกเคยสอนไว้ว่าอย่าให้ประมาท ฉะนั้น เวลาเขาบอกว่า เวลาเขาภาวนาขึ้นมาแล้วมันมีอารมณ์ความรู้สึก แล้วสิ่งใดก็แล้วแต่ที่มันเกิดขึ้น แต่มันก็ยังตื้ออยู่ ตื้อว่ายังฝักใฝ่อารมณ์นั้นไป

อารมณ์อย่างนี้ ครูบาอาจารย์ของเราท่านสอน คำสอนของหลวงตาท่านสอนไว้ ท่านบอกว่า “อย่าเสียดายอารมณ์ของเรา”

ส่วนใหญ่พวกเราอาลัยอารมณ์กับความรู้สึก เวลาความรู้สึกนึกคิดของเรา ความคิดดีๆ เราไปอาลัยอารมณ์กับมัน อาลัยอารมณ์มันเป็นอดีตไปแล้ว

แต่ถ้าเราไม่อาลัยอารมณ์กับสิ่งใดทั้งสิ้น หนึ่ง มันเป็นอดีตไปแล้วก็เป็นอดีตไปแล้ว เราอยู่กับปัจจุบันนี้ สิ่งที่เป็นปัจจุบันนี้ ถ้ามันทำปัจจุบันนี้ได้ดีขึ้น มันก็จะเป็นปัจจุบันนี้

แต่ถ้าเป็นปัจจุบันนี้ เป็นปัจจุบันนี้ แต่เราไปอาลัยอารมณ์กับอดีต เราดึงอดีตมาเป็นปัจจุบันนี้ไป แล้วเอาอารมณ์ที่เป็นอดีตมาไว้ในปัจจุบันนี้ มันก็ไม่ใช่ปัจจุบันอยู่แล้ว แล้วมันยังมาทำลายความเป็นปัจจุบันของเราไป เพราะความเป็นปัจจุบันของเรามันจะแสดงความเป็นปัจจุบันขึ้นมาไม่ได้เพราะมันมีอดีตนี้มาครอบคลุมไว้

ฉะนั้น ท่านถึงบอกว่า **“อย่าให้เสียดายอาลัยอารมณ์กับอารมณ์ที่เป็นอดีต อย่าเสียดายอาลัยอารมณ์”**

คำพูดคำนี้เป็นคำพูดของหลวงปู่หลุย เจ็บปวดมาก หลวงปู่หลุยท่านบอกเลยนะ **“ความรู้สึกนึกคิดของเราเปรียบเหมือนเมล็ด คนเรา خاکเมล็ดทิ้งไปแล้ว แล้วไปก้มเลียกินเมล็ดของตน”**

ความคิดของเราเหมือนกับเสลด เหมือนกับน้ำลายที่เราบ้วนทิ้งไป แล้วเราก็กัมไปเลียมัน แต่ถ้าเราเห็นว่าเป็นเสลด มันก็น่าสะอิดสะเอียนใจ แต่ถ้าเป็นความคิด ไม่ใช่ ถ้าเป็นอารมณ์ความรู้สึก ไม่ใช่

แต่ถ้าเราคิด อารมณ์ความรู้สึกของเราเหมือนเสลดนั่นนะ เสลดเราเห็นมันน่าเกลียดใจ แต่อารมณ์ความรู้สึกเรามีมันมีตัวตน มันมีความปรารถนา มันมีความคิดของเรา เราอยากคิดนะ ถ้าอยากคิด เราก็กัมไปเอาอดีตมา เอาอดีตมา ท่านก็เปรียบไป หลวงปู่หลุยท่านพูด นี่เป็นคำของหลวงปู่หลุย “อารมณ์ความรู้สึกของเรามันก็เปรียบเหมือนเสลดที่คายทิ้งไปแล้ว แล้วก็ไปนั่งกัมไปเลียกินมันอยู่นั่นนะ โอ้ย! น่าขยะแขยง” นี่ในมุมมองของท่านไง ท่านเห็นใจ

แต่ได้มุมมองของเราไม่ใช่ อารมณ์ของเราใจ โอ้โฮ! มันวิจิตร มุมมองของเรามันวิจิตร มันสวย อารมณ์ของเรามันปลื้มใจ แต่อารมณ์ ครูบาอาจารย์ท่านมอง ท่านมองของท่าน โอ้โฮ! ในสายตาของท่าน

ฉะนั้น อันนั้น คำว่า “ไม่ประมาท” มันเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอีกแหละ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นคำสุดท้ายใจ “ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด”

คำว่า “ไม่ประมาท” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการสั่งสอนไว้เป็นคำสุดท้ายนะ เป็นคำสุดท้ายที่พระพุทธเจ้าจะบรินิพพาน แล้วห่วงบริษัท ๔ ห่วงพวกเรา อย่าประมาทกับชีวิต อย่าประมาทกับอาชีพ อย่าประมาทกับการเดินทาง อย่าประมาท อย่าประมาทกับทุกๆ อย่างนะ เราจะไม่เกิดอุบัติเหตุ แต่พวกเราก็ไม่ประมาทเป็นบางเรื่อง แล้วก็ทอดทิ้งเป็นบางเรื่อง

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสั่งไว้เลยนะ “ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด” นี่เป็นภาษาบาลี แต่บาลีแล้ว พอมาเป็นภาษากรรณฐานเรา หลวงตา ครูบาอาจารย์ท่านจะแยกเป็นสอง สังขารคือสังขารร่างกาย สังขารคือธาตุ ๔ เรา กับสังขารคือความคิด สังขารมันเป็นชั้น ๕ ใจ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ สังขาร ความคิด ความปรอง ความแต่ง ท่านจะบอกว่าทั้งร่างกายและจิตใจ ถ้าเป็นกรรณฐานนะ

แต่ถ้าเป็นภาษาบาลีแล้วแต่คนจะตีความใจ เขาก็ตีความว่า “เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด” เราก็กัมพิจารณาด้วยความไม่ประมาทเถิด แล้วความคิดล่ะ

ที่นี้กรรณฐานเราบอกว่า “ให้พิจารณาร่างกายด้วยความไม่ประมาทเถิด แล้วให้พิจารณาความคิดด้วยความไม่ประมาทเถิด” เพราะความคิดก็เป็นสังขาร ความคิด

ความปรุง ความแต่ง ร่างกายก็เป็นสังขารร่างกาย “เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด”

คำว่า “ประมาทเลินเล่อ” เป็นคำสั่งเสียคำสั่งสุดท้าย คำสั่งสุดท้ายของพระพุทธเจ้าจะความไม่ประมาทนี้ คุณสิ ท่านสอนมาร้อยแปดเลย สอนมาตั้งแต่อริยสัจ ๔ ตั้งแต่สติปัฏฐาน ๔ ตั้งแต่มรรค ๘ โอ๊ย! สอนมาหมดเลย แต่เวลาท่านจะนิพพานท่านสั่งคำสั่งสุดท้าย “อย่าประมาท” ที่นี้ถ้าเราไม่ประมาทของเรา เราก็ทำของเรา

เวลาเราพูดสิ่งใด เราพยายามจะอย่างไรว่าแหละ คนมันมีครูบาอาจารย์ไป คนมีที่ไปที่ไป มีพ่อแม่ มีสถาบัน เราก็ต้องระลึกของเราอยู่แหละ ถ้าเราระลึกของเราอยู่ แต่ที่นี้เพียงแต่ว่าพูดสิ่งใด มันก็เหมือนโดยทางวิชาการทุกอย่างดีหมด แต่ใครจะหยิบเอาอะไรไปใช้

นี่ก็เหมือนกัน ครูบาอาจารย์ท่านสอนไว้ดีหมดนะ แล้วใครจะหยิบไปใช้ แล้วใช้ประโยชน์อะไร ใช้ประโยชน์เพื่อกิเลสไป อังอิงไป เวลาธรรมะ เอาธรรมะบังไว้ แล้วเราก็อยู่ข้างหลังคอยเก็บผลประโยชน์

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์นะ ไม่ เสียสละทั้งนั้น ชีวิตยังสละมาแล้ว เวลาภาวนา เวลาจะเป็นจะตายขึ้นมา สละตายเลย สละตายไปแล้ว ชีวิตยังสละมาแล้ว

อย่างไรว่าบางคนตอนนั้นก็สละชีวิตไป แต่ตอนนี้ชีวิตยังอยู่ก็ยังไม่สละแล้ว ตอนนั้นตอนสละชีวิต ตอนนี้นำกำลังจะเอา กำลังจะกลับมาเอา ใ้พวกอย่างนั้นก็เยอะ

แต่ครูบาอาจารย์ของเราท่านสละแล้วท่านสละเลย ถ้าสละแล้ว ในธรรมะของครูบาอาจารย์นะ ท่านจะบอกว่า “ศีลจะรู้ได้ต่อเมื่อเราอยู่ใกล้ชิดกัน” เราอยู่ใกล้ชิดกัน อยู่กันด้วยเวลานานๆ ทำผิดทำถูกเราจะเห็น

“ธรรม ธรรมจะรู้ได้ต่อเมื่อเราสนทนากัน” คนที่มีคุณธรรมนะ พูดอะไรออกมามันจะมีเป็นศีลเป็นธรรม คนที่พูดออกมานะ มีแต่เรื่องของพาลชน มีแต่เรื่องจะทำร้ายทำตีตีคนอื่น แล้วมีแต่เก็บผลประโยชน์ อันนั้นไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่ธรรม

แต่ถ้าเป็นธรรมนะ พูดสิ่งใดมามันจะเป็นธรรม เขาจะติขนาตไหน เขาจะพูดถึงเป็นคุณธรรมให้ดีขึ้นไปอีก ถ้าเขาเลวทรามขนาดไหน ก็ให้เขาทิ้งความเลวทรามนั้นกลับมาเป็นคนดีซะ แล้วถ้าเป็นคนดีแล้ว ให้ความดีนั้นพัฒนาขึ้นไป นั่นนะคือธรรม

ธรรมคือพูดถึงทรัพย์ของเขาไป ทรัพย์คืออริยทรัพย์ภายในใจ คือคนที่ความผิดความถูกของเรา ถ้าใครที่ความผิดความถูกของเราได้ ทุกคนจะแสวงหา ที่เราหาครูบาอาจารย์กัน เราก็

หาครูบาอาจารย์แบบนี้ หาครูบาอาจารย์ว่าที่เราปฏิบัติถูกต้องหรือไม่ ถ้าเราถูกต้อง จิตที่สูงกว่าจะดึงจิตที่ต่ำกว่าขึ้นมา

ไอ้จิตที่ต่ำกว่ามันจะมองจิตที่สูงกว่าไม่ได้หรอก เราอยู่ใต้ถุนบ้าน เราจะมองให้เห็นคนอยู่บนบ้านไม่ได้หรอก เราอยู่บนบ้าน เราจะเห็นคนอยู่บนหลังคาบ้านเราไม่ได้หรอก คนที่อยู่บนหลังคาบ้านเรา เขาเห็นคนอยู่ในบ้าน คนอยู่ใต้ถุนบ้าน เห็นหมดเลย แล้วเขาจะบอกด้วยว่า นั่นนะงูกำลังจะกัดเอ็งแล้วนะ เอ็งอยู่ในบ้าน ขโมยกำลังจะเข้าบ้านเอ็งแล้วนะ นี่เขาคอยชี้คอบอก คอยบอกความบกพร่องของเราเลย นี่ครูบาอาจารย์ของเราเป็นแบบนี้ พระกรรมฐานถึงติดครูบาอาจารย์ไง ถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นเพชรน้ำหนึ่ง เป็นครูบาอาจารย์ที่แท้จริงนะ

แต่ถ้าครูบาอาจารย์เป็นจวนกระเบื้อง กานในฝูงหงส์ เวลาพระบวชใหม่ๆ นี่จะออกจากโบสถ์มาสะอาดบริสุทธิ์ด้วยศีลด้วยธรรมนี่เหมือนหงส์ หัวหน้าถ้าเป็นหงส์ด้วยกันมันจะพาหงส์ไปที่ดินนะ ฉะนั้น อีกามันต้องการฝูงหงส์นั้นไว้เป็นชุมชนของเขา นี่พูดถึงว่าเวลาอยู่ในวงกรรมฐานไง เวลาอยู่ในวงกรรมฐาน เราารู้เราเห็นสิ่งนั้นมา

ฉะนั้น เราพูดถึงความประมาทของเขา เขาถามนี่เขาถามปัญหาของเขามาว่า เขาภาวนาขึ้นมาแล้ว หลวงพ่อบอกถึงว่า เวลาเราพูดถึงนะ คนใดก็แล้วแต่ ความรู้สึกของเรา ที่เปรียบเหมือนสวะ สวะ เวลากิเลสของเรา ถ้าสมาธิของเรา สมาธิของเราไม่ดี เหมือนน้ำในภาชนะเราน้อย สวะนั้นมันอยู่บนน้ำ มันก็อยู่ต่ำ แต่ถ้าเราทำสมาธิเราดีขึ้น เหมือนเรามีคุณธรรมขึ้น มีน้ำในภาชนะมากขึ้น สวะมันก็สูงขึ้น เพราะสวะมันอยู่บนน้ำไง น้ำสูง น้ำขึ้นหรือน้ำลง สวะมันอยู่บนน้ำตลอด กิเลสของเรามันอยู่ในใจของเราตลอด ใจเราจะสูงจะต่ำขนาดไหน กิเลสมันอยู่บนหัวใจเราตลอดนะ ฉะนั้น เราจะต้องไม่ประมาท เราจะต้องดูแลรักษาของเราตลอดไป เพราะมันไว้ใจไม่ได้ทั้งสิ้น

เวลาประพฤติปฏิบัติไปแล้ว เวลาจะพ้นจากกิเลส ข้ามพ้นทั้งดีและชั่ว

ไอ้พวกติดดีๆ คน คูสิ ทะเลาะกันอยู่นี้ ใครทะเลาะกัน ก็คนดีทั้งนั้นนะ คนดีก็เกิดทิฏฐิมานะ แล้วก็แบ่งฝักแบ่งฝ่าย แล้วก็โจมตีกัน

แต่ถ้าเป็นความดีของเรานะ ความดีเพื่อตัวของเราไป “ใครจะดีใครจะชั่ว เรื่องของเขา เราจะทำคุณงามความดีวะ” หลวงตาท่านสอนอย่างนี้ “ใครจะดีจะชั่ว เรื่องของเขา เราจะทำคุณงามความดีวะ”

แล้วถ้าคุณงามความดีของเรา เราทำคุณงามความดีของเราด้วยศีลด้วยธรรม ด้วยเป็นเครื่องตัดสินใจ ด้วยเป็นเครื่องตัดสินว่ามันเป็นความจริงของเรา แล้วเราทำของเรา ทำเพื่อประโยชน์กับเรา ถ้าประโยชน์กับเรานะ

เราเป็นมนุษย์นะ มนุษย์อยู่ในสังคม อยู่ในสังคมมันต้องมีอาชีพ มันต้องมีพรรคมีพวก อันนั้นเป็นเรื่องโลก เรื่องโลก ปัญหาสังคม เราอยู่กับเขาได้ แต่ถ้าเรื่องศีลเรื่องธรรม เรื่องมรรค เรื่องผล นี่เรื่องของเรา ถ้าเรื่องของเรา เรายังรักษาของเราเอง ถ้าผิดศีลผิดธรรม ข้างในเราไม่ยอมรับ ไม่ทำ ข้างนอกเรื่องของเขาไม่รู้ นี่พูดถึงถ้าอยู่ในสังคมนะ

แต่ถ้าเราแยกได้ เราอยู่ของเราคนเดียวนะ เราทำดีทั้งนอกและในเลย เพราะข้างนอกเราก็หลบหลีกเอา ทีนี้เวลาคนถือศีลๆ เวลาอยู่ในสังคม เพราะสังคมเป็นแบบนั้น มันจะกระทบกระทั่งเพื่อนกันไปหมดนะ เราต้องฉลาด เราต้องหลบหลีก

แม้แต่สังคมพระยังโดนเลย เวลาหลวงตาท่านบอก เวลาท่านเรียนหนังสืออยู่ เวลาไปเดินจงกรม พระมันถามเลย “จะไปนิพพานเลยหรือ จะไปนิพพานเลยหรือ” พระมันยังแซวกันเลย อ้อว่าแต่โยม โยมทำความดีจะไม่โดนแซว พระมันยังแซวกันเลย ฉะนั้น เวลาเราทำแล้ว ถ้ามันเป็นความดีของเรา เราจะเก็บไว้ข้างใน แล้วถ้าปัญหาสังคม เราก็ต้องหลบหลีกเอา

เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาเป็นคนใด เกิดเป็นคน ไม่ได้บวชก็เป็นมนุษย์ ถ้าเราบวชแล้วก็เป็นพระ เป็นพระก็อยู่ในสังคมเหมือนกัน สังคมเหมือนกัน มันก็ต้องแสวงหาครูหาอาจารย์ ถ้าครูบาอาจารย์เป็นที่ไว้วางใจได้คือลงใจ ถ้าใจมันลง มันฟังนะ ถ้าใจไม่ลง ไม่ฟังหรอก “เอาอะไรมาสอนก็ไม่รู้ สอนเรื่องอะไรก็ไม่เข้าใจเลย ยุ่งมากเลย”...เอ็งไปอยู่ที่อื่นไป

เออ! แต่ถ้ามันลงใจนะ โอ้โฮ! สูดยอๆ ถ้าสูดยอดแล้ว ถ้าทำได้มันก็เป็นประโยชน์กับใจดวงนั้น ถ้าใจมันลง ถ้าใจมันลงนะ มันจะเป็นประโยชน์มาก ถ้าใจไม่ลงมันจะไม่ได้ประโยชน์ นี่พูดถึงว่าการแสวงหาครูบาอาจารย์นะ

นี่พูดถึงครั้งแรก ครั้งแรกนี่เห็นใจมาก เพราะคนเวลาเจ็บไข้ได้ป่วยเป็นอย่างนี้ กำลังใจมันไม่มีใจ แล้วเขาบอกนี่มันโรคกรรมใช่หรือไม่

ถ้าบอกเป็นโรคกรรมก็เลยสบายเลย โรคกรรม ไม่ต้องแก้ไขอะไรแล้ว มันเป็นอดีต โรคของเรา จะโรคกรรม โรคอุปาทาน จะโรคด้วยความชราภาพ ก็ต้องแก้ไขทั้งนั้น เพราะเราเจ็บไข้ได้ป่วย

ไอ้เรื่องที่สองเป็นเรื่องของความไม่ประมาทในการประพฤติปฏิบัติ แล้วถ้าเราไม่ประมาท เราก็ดูแลของเรา ถ้าดูแลของเรา มันก็จะเป็นคุณธรรมของเรา เป็นสมบัติของเราไป

สมบัติทางโลกนะ เวลาเราไปซื้อของ ของหมด เงินซื้อไม่ได้นะ เงินเป็นพระเจ้า เงินนี้แลกเปลี่ยนได้ทั้งนั้นนะ แต่เวลาไปซื้อของ ของหมด ซื้อไม่ได้ แต่บุญกุศลอยู่กับเรานะ อัดตสมบัติ อันนี้สำคัญนะ

บุญกุศลอยู่กับเรา มันมีสติปัญญาพร้อม จะทุกข์ มันก็เท่าทันความทุกข์ จะสุข มันก็มี
ความสุขด้วย มันอยู่กับเรา นี่ถ้าเป็นคุณธรรมมันอยู่กับเรา ถึงจะทุกข์ ทุกข์ แต่มันมีปัญญาเท่า
ทันความทุกข์ ถ้ามันจะสุข สุขก็เรามีคุณธรรมนะ เออ! นี่มันอยู่กับเรา มันใช้ได้ตลอดเวลา

ไม่เหมือนเงินทอง เงินทองไปซื้อ ของหมด ซื้อไม่ได้นะ ของหมด ไม่มี เงินก็ถือไว้สิ เวลา
กิน กินข้าว ไม่ได้กินเบงก์ เวลานุ่งห่มก็ไม่ได้นุ่งห่มเบงก์ แต่มันก็จำเป็น ทางโลกเขาว่าจำเป็น
จำเป็นก็คือจำเป็น นี่เราบอกปัจจุ ๔ ปัจจัยทางโลกที่ต้องแสวงหา แต่อัตตสมบัติ ความรู้สึกอัน
นี้ ความรู้สึกอันนี้อัตตสมบัติ มันเป็นคุณธรรมในใจ ถ้าเป็นคุณธรรมในใจ เราชวนชวาย เรา
ประพฤติกปฏิบัติขึ้นมาเพื่อสมบัติอันนี้ มันจะเป็นสมบัติของใจ เอวัง